

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Współczesne społeczeństwo polskie - wykład (Wykład), PG_00174211						
Kierunek studiów	Socjologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Socjologii -> Zakład Antropologii Społecznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	1. Zwrócenie uwagi na zjawiska społeczne występujące w Polsce 2. Przybliżenie studentom socjologicznej analizy zjawisk społecznych 3. Kształcenie umiejętności samodzielnego formułowania pytań socjologicznych oraz poszukiwania na nie odpowiedzi 4. Zapoznanie studentów ze źródłami wiedzy socjologicznej oraz źródłami danych dla opisu społeczeństwa 5. Kształtowanie umiejętności budowania wypowiedzi i argumentacji						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SOCL3_W02] Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy i warstwy społeczne, grupa etniczna, społeczność lokalna, grupa społeczna, rodzina, partia polityczna, przedsiębiorstwo, zna różnice w zasadach funkcjonowania organizacji społecznych, publicznych i komercyjnych.	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych dotyczących wielowymiarowego rozumienia współczesnego społeczeństwa polskiego.	[SW5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_W08] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu charakter i kierunki najważniejszych zmian w zakresie struktur i instytucji społecznych oraz ich elementów, ma wiedzę o przyczynach, przebiegu i konsekwencjach tych zmian w skali mikro- i makrospołecznej oraz w skali globalnej.	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu charakter i kierunki najważniejszych zmian w zakresie struktur i instytucji współczesnego społeczeństwa polskiego.	[SW5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U03] Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych.	Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych dotyczących współczesnego społeczeństwa polskiego.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U09] Potrafi przygotować pracę pisemną w zakresie socjologii w języku polskim i angielskim z zachowaniem reguł formalnych tekstu naukowego, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i różne źródła wiedzy o społeczeństwie.	Potrafi przygotować pracę pisemną w zakresie socjologii w języku polskim i angielskim z zachowaniem reguł formalnych tekstu naukowego, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i różne źródła wiedzy o społeczeństwie.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U02] Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu różnych nurtów socjologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych.	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu różnych nurtów socjologii do analizy współczesnego społeczeństwa polskiego.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U01] Potrafi interpretować zjawiska społeczne wykorzystując pojęcia z zakresu socjologii i wyobraźnię socjologiczną.	Potrafi interpretować zjawiska społeczne wykorzystując pojęcia z zakresu socjologii i wyobraźnię socjologiczną.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_W03] Zna i rozumie w zaawansowany sposób relacje między strukturami i instytucjami społecznymi mikro i makro, w skali krajowej i międzynarodowej w dziedzinie życia prywatnego, pracy, polityki, społeczeństwa obywatelskiego i in.	Zna i rozumie w zaawansowany sposób relacje między strukturami i instytucjami społecznymi mikro i makro, w skali współczesnego społeczeństwa polskiego.	[SW5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_K02] Jest gotów do efektywnej współpracy i współdziałania w grupie, przyjmując w niej różne role.	Jest gotów do efektywnej współpracy i współdziałania w grupie, przyjmując w niej różne role.	[SK5] realizacja zadania problemowego
Treści przedmiotu	- Wykład wprowadzający spojrzenie historyków i socjologów na polskie dekady (1918-1939-1945-1989-2004...) - Narodziny współczesnego społeczeństwa polskiego uwarunkowania historyczne (perspektywa długiego trwania) - Współczesne społeczeństwo polskie przed rokiem 1989, czyli o skutkach II wojny światowej oraz polityki przebudowy społecznej realizowanej w okresie PRL - Społeczeństwo wobec wielkiej zmiany - Zmiany struktury społecznej - Wymiar przestrzenny przemian społecznych - Samoorganizacja społeczeństwa - Scena polityczna a świat społeczny Polaków - Zmiany w sferze kulturowej - Style życia Polaków i wzorce konsumpcji		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Skuteczna rekrutacja na studia. Zaliczenie ćwiczeń.		

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Przygotowanie i realizacja projektu w grupie 3-4 osobowej	50.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Współczesne społeczeństwo polskie, red. A. Giza, M. Sikorska, Warszawa 2020	
	Uzupełniająca lista lektur	1. Balcer A., Wóycicki K., Polska na globalnej szachownicy, Warszawa 2014 2. Bendyk E., W Polsce, czyli wszędzie. Rzecz o upadku i przyszłości świata, Polityka, Warszawa 2020 3. Domański H., Rychard A., Śpiewak., Polska jedna czy wiele, Wydawnictwo Trio, Warszawa 2005. 4. Domański H., Czy są w Polsce klasy społeczne, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2015. 5. Drozdowski R., Fatyga B., Filiciak M., Krajewski M., Szlendak T., Praktyki kulturalne Polaków, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2014 6. Eberhardt P., Przemieszczenia ludności na terytorium Polski spowodowane II wojną światową, Warszawa 2000 7. Gospodarka i entropia. Jak wyjść z polikryzysu?, red. J. Hausner, M. Krzykowski, Warszawa 2023 8. Gudaszewski G., Struktura narodowo-etniczna, językowa i wyznaniowa ludności Polski. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, Warszawa 2015 9. Jasińska-Kania A. (red.), Wartości i zmiany. Przemiany postaw Polaków w jednoczącej się Europie, Warszawa 2012. 10. Kojder A. (red.), Jedna Polska? Dawne i nowe zróżnicowania społeczne, Wydawnictwo WAM, Kraków 2007. 11. Kolbert E., Szóste wymieranie. Historia nienaturalna, Warszawa 2022 12. Korolczuk, E. (2017). Społeczeństwo obywatelskie w Polsce kryzys czy nowe otwarcie? Instytut Studiów Zaawansowanych Warszawa, Seria Analizy 13. Lewandowski E., Charakter narodowy Polaków i innych, rozdz. II, Specyfika polskiego procesu historycznego, Warszawa 2008. 14. Łodziński S., Nazwy i granice etniczne. Dodatkowe nazwy miejscowości w językach mniejszości w Polsce, Warszawa 2021 15. Machul-Telus B., Nijakowski L. M., Mniejszości narodowe, etniczne i językowe III Rzeczypospolitej. Informator 2020, Warszawa 2020 16. Nowak S., System wartości społeczeństwa polskiego, [w:] Oswajanie wielkiej zmiany, I. Krzemiński, J. Raciborski, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2007 (artykuł pierwotnie opublikowany w 1979r.). 17. Obyczaje polskie. Wiek XX w krótkich hasłach, red. M. Szpakowska, Warszawa 2008 18. Paradysz A., (Nowy) porządek świata. Polska w epoce deglobalizacji, Warszawa 2023 19. Piątkowski M., Złoty wiek. Jak Polska została europejskim liderem wzrostu i jaka czeka ją przyszłość?, Warszawa 2023 20. Reykowski Janusz, Rozczarowanie demokracją, Sopot 2019 21. Sadura P, Sierakowski S., Społeczeństwo populistów, Warszawa 2023 22. Słabek H., O społecznej historii Polski 1945-1989, Warszawa-Kutno 2009 23. Społeczeństwo polskie XX wieku, red. J. Żarnowski, Warszawa 2003 24. Świda-Ziemia H., Młodzież PRL. Portrety pokoleń w kontekście historii, Wydawnictwo Literackie, Warszawa, 2010. 25. Tożsamość kultura równość. Refleksje z okazji piętnastolecia Ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, red. C. Obracht-Prondzyński, M. Milewska, Gdańsk 2020 26. Wasilewski J. (red.), Współczesne społeczeństwo polskie, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006. 27. Zagórski K., (red.), Życie po zmianie, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2009. 28. Ziółkowski M., Teoria socjologiczna a transformacja społeczeństwa polskiego, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2015.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania			
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.